

[Justitsministeren.]

visse andre tjenestemænd ved domstolene falder uden for ombudsmandens virksomhed, ligesom det nu er tilfældet for dommeres vedkommende. Allerede under folketingets forhandlinger om forfatningskommissionens forslag til en lov om folketingets ombudsmand var man opmærksom på problemet om afgrænsningen af ombudsmandens kompetence i forhold til domstolene. Man blev stående ved bestemmelsen i § 1, stk. 1, om, at dommernes embedsførelse i det hele falder uden for ombudsmandens virksomhed, idet man forudsatte, at spørgsmålet om indseende med dommerfuldmægtiges virksomhed, der hænger sammen med problemet om klagerettens kompetence, ville blive gjort til genstand for nærmere overvejelse. Der blev under forhandlingerne givet udtryk for, at dommeres og dommerfuldmægtiges arbejdsområde må være under kontrol enten af ombudsmanden eller af klageretten.

Justitsministeriet er af den opfattelse, at dette tilsyn bør udøves af klageretten, og der er derfor udarbejdet et forslag til lov om ændring i lov om rettens pleje vedrørende bestemmelserne om klageretten; dette forslag fremsættes samtidig hermed og er en forudsætning for, at det foreslås, at ombudsmandens kompetence afgrænses således, at den del af forvaltningen, der varetages af dommere og de i forslaget nævnte tjenestemænd ved domstolene, falder uden for området for hans virksomhed.

Et andet og vigtigt problem, der opstår ved overvejelserne af en ændring af loven, er spørgsmålet om at udvide ombudsmandens kompetence til også at omfatte den kommunale forvaltning.

Under lovens hidtidige virke har det vist sig, at grænsen mellem kommunale og statslige myndigheder ikke altid er skarp, og at det i flere tilfælde har været vanskeligt at afgøre, om et organ er statsligt eller kommunalt. Hvor en kommunal afgørelse har været indbragt for en statsmyndighed, har det dernæst i nogle tilfælde været utilfredsstillende, at ombudsmanden kun kan tage stilling til den overordnede statsmyndigheds, men ikke til den kommunale myndigheds behandling af sagen.

Spørgsmålet om at udvide ombudsmandens kompetence i denne henseende har

været forelagt de kommunale hovedorganisationer, der i en skrivelse af 30. januar 1958 har udtalt, at argumenterne imod indførelse af ombudsmandskontrol med kommunerne er så tungtvejende, at organisationerne må nære betænkelighed ved, at en sådan ordning indføres, og de henstiller, at overvejelserne herom i hvert fald foreløbig stilles i bero i nogle år.

Organisationerne gør navnlig gældende, at det ved udarbejdelsen og behandlingen af bestemmelsen i grundlovens § 55, hvorefter ombudsmanden skal have indseende med statens forvaltning, var en given forudsætning, at kommunernes forvaltning skulle falde uden for hans embedsområde, og at det kommunale styre i forvejen er under tilstrækkelig kontrol. Organisationerne anfører endvidere, at ombudsmandskontrol for den kommunale administration vil medføre en betydelig arbejdsmæssig belastning, og at det med hensyn til en nærmere afgrænsning af ombudsmandens kontrol med kommunerne vil være svært at finde et anvendeligt kriterium, der er foreneligt med det kommunale selvstyre. Organisationerne frygter også, at inddragelse af kommunerne under ombudsmandens område vil medføre en sådan forøgelse af arbejdet for ombudsmandsinstitutionen, at spørgsmålet om en selvstændig kommunal ombudsmand på et eller andet tidspunkt vil dukke op.

Folketingets ombudsmand har i en skrivelse til justitsministeriet af 6. marts 1958 udtalt, at han uanset de af de kommunale organisationer fremdragne synspunkter må være af den opfattelse, at i hvert fald dele af den kommunale forvaltning bør inddrages under ombudsmandens tilsyn. Han mener, at der foreligger et reelt praktisk behov herfor, og at henvisningen til de allerede eksisterende klagemuligheder ikke tager fornødent hensyn til selve ideen i ombudsmandsinstitutionen, hvis værdi ligger i dens uafhængighed af hele den offentlige administration og den deraf følgende tillid i befolkningen til dens absolutte uvildighed. Ombudsmanden udtaler, at det ved en eventuel lovrevision, hvorved ombudsmandstilsynet udstrækkes til kommunerne, udtrykkeligt bør fastslås, at tilsynet med disse må udøves under iagttagelse af de særlige vilkår, hvorunder den kommunale